

سفر نامه

اوپرت:

مرز شگفت انگیز
میان جنگل و بیابان

آرزو احمدزاده، راهنمای طبیعت گردی

و باز هم آخر هفته از راه رسید و ما ماندیم و جاده‌ها و دیدنی‌های زیبای سرسزمین. این بار به سمت سمنان حرکت کردیم. در میانه راه باد شدیدی وزیدن گرفت به گونه‌ای که هوا چیزی شبیه به طوفان شن بود. به سختی می‌شد جاده را دید و ما با سرعت کم پشت‌به‌پشت یک کامیون رفته‌یم. سمنان هوا خوب بود و به سمت مهدیشهر حرکت کردیم. مهدیشهر کمی نان و آذوقه خریدیم، و البته لبنیات محلی نان‌داغ و ماست محلی و سرشیر با شادو تاصبح صبر کنیم؟ مگر می‌شود نخورد؟ همانجا کنار خیابان مسافره‌ها روی صندوق عقب ماشین پهن کردیم و سالم‌ترین غذای دنیا را دست جمعی خوردیم. بعد از صرف شام، به سمت چاشم حرکت کردیم، هوا تاریک و پیدا کردن جای مناسب برای چادر زدن کمی سخت شده بود. به روستای چاشم رسیدیم و جایی مناسب یافتیم و همانجا چادرها را با یکدیگر و خوابیدیم. صبح با صدای اذان امامزاده روستا بیدار شدیم. اینجا اعتقاد مردم رنگ و بوی دیگری دارد و ناپ‌تر است. کم‌کم از چادرها بیرون آمدیم و سفره صبحانه را آماده کردیم. پیرمرد باغداری از کنارمان می‌گذشت بار خیار داشت، بی‌منت به بغل خیار تازه چیده شده برای صبحانه تعارفمان کرد؛ گفتیم که اینجا مردم جور دیگری ناب هستند. بعد از صبحانه به سمت ارد حرکت کردیم. کم‌کم جاده کوهستانی شد و به محل پارک خودروها رسیدیم. ماشین‌ها را پارک و در مسیر رودخانه حرکت کردیم. دره‌ای با رودخانه‌ای کم‌عمق و خشکای دلنشین رو به رویمان بود. در انتهای دره به آبشار رسیدیم، اینجا آبشار روزی بود. آبشاری بود کوتاه اما پر آب. بعد از آب بازی به سمت ماشین‌ها بازگشتیم و دوباره به سمت چاشم رفتیم. سال گذشته از سنگده به چاشم آمده بودیم و مقصدمان منطقه حفاظت شده پرور بود. ما با اهالی روستا که صحبت می‌کردیم گفته بودند از چاشم جاده‌های خاکی وجود دارد که به منطقه اوپرت منتهی می‌شود، و ما الان در آن جاده قرار داشتیم. در میانه راه، ماشین‌های یکی از پشه‌ها پنجره‌ها را در چشم برهم زدنی چهار نفر با هم‌کاری هم‌لاستیک را عوض کردند و به راهمان ادامه دادیم.

کوه‌های اطرافمان پراز دام‌هایی بود که مشغول چراپو بودند و گوشمان پر می‌شد از صدای زنگوله‌هایشان. به دشتی رسیدیم شبیه بیابان، ساکت و وسیع و بی‌غلف. اینجا شمالی‌ترین منطقه استان سمنان و جنوبی‌ترین نقطه زماندران است. دیواری عرضی از کوه سمت چپ‌مان بود و تا چشم کار می‌کرد کوه دیوار مانند دیده می‌شد. از کوه بالا رفتیم. کوهی که متشکل بود از تخته سنگ‌های بزرگ با شکاف‌هایی میان سنگ‌ها. اینجا جلال سنگ هم زیاد دیده می‌شد. در میانه راه کمی استراحت و دوباره به سمت بالا حرکت کردیم. بر بلندای دیواره که ایستادم حیرت‌زده چند دقیقه‌ای فقط نگاه می‌کردم. یک طرف خشکی بود و بیابان و در سمت دیگر جنگل بود و بار.

کمی روی دیواره راه رفته‌م، گویی در خواب هستم و بالای ابرها. دلنشین‌ترین لحظه عمرم را داشتم در شگفت‌انگیزترین نقطه زمین زمان را سپری می‌کردم و پر از حس خوشبختی بودم. اینجا به دلیل ارتفاع زیاد، ابرهای باران را بیشتر در شمال دامنه متوقف می‌شوند و سمت شمالی دیواره همیشه پوشیده از گیاهان تازه بوده ولی سمت جنوبی به دلیل بارش کمتر بیشتر به سمت زردی می‌رود. در دور دست جایی که از ارتفاع کوه کمتر می‌شود ابرها بالا آمده و از کوه به سمت منطقه بیابانی سرازیر شده بودند و تصویری شبیه به آبشار درست می‌کردند. نمی‌شد از اینجا جلال کندا مواقت آن رسیده بود که از اوپرت خداحافظی کنیم و به شهر شلوغ خودمان بازگردیم.

پسته، کلمپه، قاووت یا قوتو، حلوای پسته، فالوده و البته زیره اعلاز مهم‌ترین سوغاتی‌های خوراکی کرمان هستند

موسیقی و سازهای سنتی این موزه یک بخش باستان شناسی هم دارد. موزه‌های دو طبقه که در دوره قاجار ساخته شده. این ساختمان همان بنایی است که رضاشاه در راه تبعید به جزیره موریس چند روزی در اینجا اقامت کرد. برای دیدن این باغ موزه باید بعد از چهارراه ولیعصر به سمت چهارراه طهماسب‌آباد در خیابان فردوس بروید می‌توانید در این سفر کمی از مسیر اصلی دور شوید و بیشتر گشت و گذار کنید

ماهان: اگر فرصت دارید می‌توانید یک روز را به ماهان بروید و همان روز دوباره به کرمان برگردید. ماهان در ۳۰ کیلومتری جنوب شرقی کرمان است. از شهر کرمان تا شهر زیبای ماهان حدود ۲۰ دقیقه راه دارد. مهم‌ترین دیدنی این شهر باغ شازده است که اواخر دوره

قاجار به دستور حاکم کرمان بنا شد. این باغ که یکی از باغ‌های ثبت شده ایران در فهرست جهانی است، بخش‌های مختلفی مثل سردر، عمارت شاه‌نشین و حمام دارد. اما جذاب‌ترین بخش آن شبکه آب‌رسانی و حوض‌های آبش است که به صورت پلکانی ساخته شده است.

ماهان غیر از این باغ یک اثر تماشایی هم دارد؛ آرامگاه شاه‌نعمت‌الله ولی. او از عرفای قرن هشتم و نهم هجری به‌شمار می‌رود که مقبره‌اش در ماهان قرار دارد. بنای اصلی خانقاه مربوط به دوره صفوی است که بخش‌هایی در دوره قاجار به آن اضافه شد. آستانه و گنبد مزار این مقبره از زیباترین بخش‌های آن است.

جذابترین بخش باغ شازده شبکه آب‌رسانی و حوض‌های آبش است که به صورت پلکانی ساخته شده است. اگر اهل کویر گردی هستید، در میانه راه کرمان به شهداد؛ جاده‌دولتی، جاده شهداد را انتخاب کنید و در اوایل جاده شهداد به نهبندان، ساعتی را در کویر لوت بگردید.

سوغاتی چه بخریم؟

زیره، پسته، کلمپه، قاووت یا قوتو، حلوای پسته، فالوده و البته زیره اعلاز مهم‌ترین سوغاتی‌های خوراکی کرمان هستند

زیره مرغوب سیاه و پسته رفسنجان نوع مرغوب معروف به پسته کله‌قوچی را هم در بازار می‌توانید پیدا کنید. گلیم شیرینی پیچ (گلیم معروف سیرجان و راور)، قالی و ظروف مسی قلمکار و پته از معروف‌ترین صنایع دستی کرمان است. اگر هم می‌خواهید خانه‌تان از هنر دست‌زنان کرمانی زیباتر شود، پته‌های اعلا و گران‌قیمت‌را از دست‌نهدید برای خرید پته‌های کرمانی باید در راسته بازار کرمان، سراغ چهارسور بگیرید.

به سبک مسجد و کیل شیراز بنا شده و دارای چهل ستون سنگی است که به گونه‌های ماهرانه و یکدست تراشیده شده‌اند.

مسجد جامع کرمان: مسجد جامع کرمان یا مسجد مظفری از معروف‌ترین مساجد ایران است. این مسجد زیبا و تاریخی در قرن هشتم هجری ساخته شده و در میدان مشتاقیه قرار دارد. می‌توانید از راسته بازار زرگران وارد خیابان شریعتی شوید و به سمت میدان مشتاقیه حرکت کنید و نیم‌ساعتی را در محل این مسجد بگذرانید. عکاسی از کتیبه تاریخی این مسجد را فراموش نکنید

گنبد جلیبه و موزه سنگ: میدان مشتاقیه که وارد خیابان زریسف شوید، می‌توانید از گنبد جلیبه هم دیدن کنید. بنایی که در دامنه کوه‌های صاحب‌الزمان واقع شده است و از بناهای اواخر عصر ساسانی است. این گنبد هشت ضلعی تنها بنای سنگی کرمان است و به صورت موزه‌ای از سنگ‌های ارزشمند تاریخی درآمده است. غیر از این بنای سنگی جنگل قائم هم در کنار آن قرار دارد که از سرویس بهداشتی

گرفته تا قامتگاه‌ها را لایق در اینجا وجود دارد. می‌توانید برنامه را طوری تنظیم کنید که بعد از ظهر آنجا باشید و بعد از استراحت تا کوه معروف طاق‌علی در کوه‌های صاحب‌الزمان کمی بالا بروید. آتشکده زرتشتیان و قبه سبز: آتشکده زرتشتیان در خیابان زریسف قرار دارد و آخرین آتشکده کرمان محسوب می‌شود. زرتشتیان کرمان معتقدند آتش این آتشکده چند هزار سال است که روشن است. ورود به این آتشکده غیر از روزهایی که مراسم آنجا برگزار می‌شود، آزاد است و نیاز به پرداخت ورودی ندارد. فقط هنگام ورود حواستان باشد که نظافت را کامل‌تر این محل رعایت کنید و بیشتر لباس‌های روشن به تن نداشته باشید. برای اینکه بتوانید از دیدار کاشیکاری‌های معرق و ستون‌های پیچکی قبه سبز لذت ببرید، باید از خیابان زریسف خود را به میدان مشتاقیه و از خیابان شریعتی به خیابان ابو حامد برسانید. این بنادر یکی از محلات قدیمی کرمان در خیابان ابو حامد قرار دارد. قبه سبز یادگارهای قرن هفتم است و روزگاری پایگاه علم و ادب و نخستین دانشگاه کرمان به‌شمار می‌رفته است.

موزه صنعتی: مرحوم استاد علی اکبر صنعتی تنها هنرمندی در کشور است که دوموزه به‌نامش ثبت شده است. موزه این نقاش و مجسمه‌ساز کرمانی سردر بسیار زیبایی دارد که ترکیبی از آجر و کاشی‌های معرق فیروزه‌ای و سیاه‌رنگ است که در سال ۱۳۲۷ ساخته شده. موزه در خیابان بهشتی قرار دارد و درهای آن هم هر روز باز است.

باغ موزه هرندی: باغ موزه هرندی کرمان یکی از معدود موزه‌های فعال موسیقی کشور است. غیر از بخش

رفسنجان تا کرمان: بزرگراه رفسنجان به کرمان را در پیش بگیرید. حدود ۳۵ کیلومتر که از رفسنجان دور شدید به روستای کبوترخان می‌رسید و می‌توانید کاروانسرا و یخدان این روستا را ببینید. در ادامه و در فاصله ۲۰ کیلومتری کرمان، شهر باغین را خواهید دید که حمام معروفی به نام حمام شجاعی در بلوار امام دارد.

کرمان: کرمان را دیوار کریمان نامند و نام‌های قدیمش گوشیر و کارمانیا هم بوده است. این شهر یکی از مترک‌ترین شهرهای ایران از نظر تعداد اماکن تاریخی است. مجموعه‌های شهری مفصلی که در آن فکر همه جا و همه چیز شده است.

مجموعه گنجعلی خان و بازار مسگرها در نزدیک میدان مشتاق گنبد جلیبه در حاشیه کمربندی شرقی شهر، یخدان مویدی در تقاطع ابو حامد و خورشید، باغ موزه هرندی یا موزه سازی‌های موسیقی در خیابان فردوسی و باغ بیرم‌آباد در حومه شرقی شهر، نقاطی است که می‌توانید ساعتی را در آن‌ها بگذرانید. برای دیدن ابنیه شهر کرمان باید چند روزی وقت بگذارید و در این شلوغی و تراکم بی‌نظیر دیدنی‌های منحصر به فرد شهر را از قلم نیندازید. خرید کلمپه کرمانی و خوردن فالوده کرمانی را فراموش نکنید.

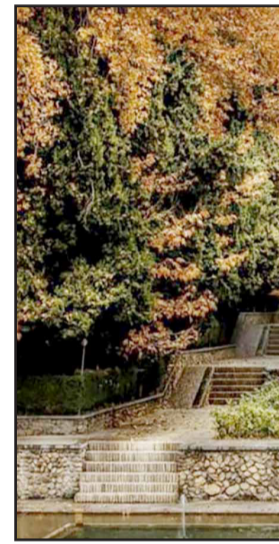
گنجعلی خان: می‌توانید شهرگردی‌تان را از مجموعه گنجعلی خان شروع کنید. برای بازدید از مجموعه گنجعلی خان و مجموعه همسایه‌اش ابراهیم خان باید یک نیم‌روز وقت بگذارید؛ چون این مجموعه که شامل بازار، حمام، ضربخانه، مدرسه، چهارسوق و آب‌انبار می‌شود، بسیار دیدنی است. این مجموعه اوایل قرن ۱۱ خورشیدی به دستور حاکم عصر صفوی کرمان یعنی گنجعلی خان در کمال زیبایی و هنر ساخته شد و بخش‌هایی از آن مثل حمام تبدیل به موزه مردم‌شناسی شده است. به جز حمام که باید بابت ورودی به آن، ورودی به دیدن تماشای بقیه مجموعه را بگذرانید. ابراهیم خان ظهیرالدوله اواخر قرن ۱۲ خورشیدی با ساختن مجموعه‌های شامل مدرسه، حمام، آب‌انبار، بازار و خانه مدرس هم بر غنای فرهنگی کرمان اضافه کرد. بازار این مجموعه را به نام قیصریه زرگری هم می‌شناسند و بخش‌هایی از آن مثل حمام، کاروانسرا، مسجد و نه گنبد سلجوقی که برخی از باستان‌شناسان معتقدند این مجموعه نخستین بناهای رفسنجان محسوب می‌شود. به نظر می‌رسد که بنای نخستین این مجموعه ارزشمند تاریخی به دستور و همت «بهرام شاه سلجوقی» در اواسط قرن ۶ هجری قمری احداث شده است.

آب‌انبار مرادی یکی از آثار باقی‌مانده از دوران حکومت قاجار این در شهرستان رفسنجان است که در خیابان شهید بهشتی و کنار مسجد امام قرار گرفته است. بنایی که دارای قدمت نزدیک به ۱۲۰ سال است و به همت «بی‌بی سلطان مرادی» از چندین بخش مانند سردر، راه پله، پاشیر و تهویه تشکیل شده است. برای رسیدن به آب، عبور از ۵۲ پله در راه‌های کاملاً تاریک که فقط یک نورگیر سقفی در آن تعبیه شده است و گذشتن از مسیری یو (U) شکل بازدیدکنندگان را به مخزن آب خواهد رساند.

معرفی‌ترین سوغات رفسنجان پسته‌اش است.

مجموعه حاج آقاعلی: مجموعه حاج آقاعلی هم در راسته حمام ابراهیم خان قرار دارد و می‌توانید بعد از بازدید از مجموعه ابراهیم خان از این مجموعه که از آثار عصر قاجار است، بازدید کنید. از میان این مجموعه مسجد حاج آقاعلی که در خیابان شریعتی کرمان واقع شده همچنان پررونق است، مسجدی که

در هفته گذشته سفرمان را از خلیج نیلگون فارس و استان هرمزگان شروع کردیم و شهر به شهر و جاذبه به جاذبه پیش رفتیم تا رسیدیم به استانی در مرز کویر و کوهستان؛ استان کرمان. سفرمان در کرمان تا آنجا پیش رفت که به باغ سنگی بلور در سیدیم و حال به ادامه آن خواهیم پرداخت...

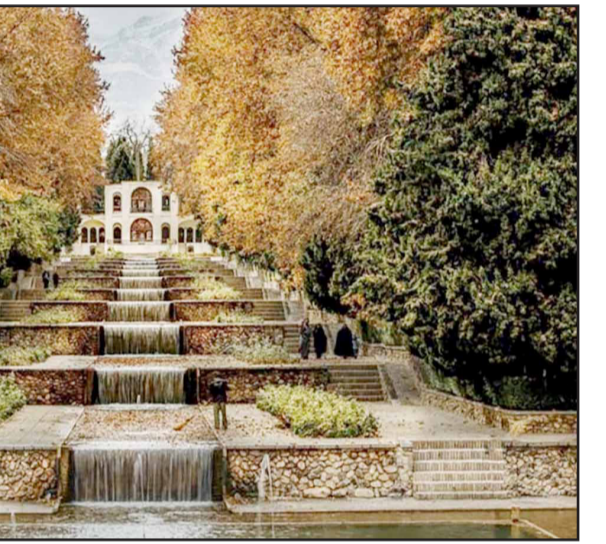
اقلیم کویری استان کرمان واقع شده و تماشای مناظر کویر نمکش خالی از لطف نیست. جاده سیرجان به شهر بابک را که در پیش بگیریم، این مناظر زیبا را به ویژه در سمت چپ‌تان خواهید دید. همچنین حدود ۲۰ کیلومتر مانده به شهر بابک و در واقع بعد از خروجی خاتون‌آباد، دریاچه نمک مخر که در سمت راست جاده دیده می‌شود. پنج کیلومتر مانده به شهر بابک وارد جاده سمت راستان شوید که به طرف میمند و کشکویه می‌رود. ۲۰ کیلومتر که در آن جاده رانندید، خروجی میمند را در سمت چپ‌تان خواهید دید. روستای باستانی میمند شهرتش را همانند سایر روستاهای صخره‌ای و دست‌کند، مدیون معماری متفاوتش است. روستای میمند دستاوردی کم‌نظیر از نبوغ بشر در گذشته‌های دور است که با حداقل امکانات طبیعی، محلی برای اقامت ساکنانش فراهم کرده است.

این روستا به دلیل آنکه در درون زمین کنده شده در مقابل گرما و سرما و عوامل جوی مختلف مقاومت زیادی داشته و پس از سال‌ها تقریباً سالم باقی مانده است. در این روستا دیدنی کم نیست. علاوه بر کوچه‌ها و خانه‌های عادی، به حمام و مسجد قدیمی این روستا هم سرسبز کنید. همچنین از روستای‌های می‌توانید ادویه و لباس محلی و سبزی‌های کوهی بخردید. شب را هم می‌توانید در خانه‌های سنگی میمند بخواهید.

رفسنجان: از میمند به جاده برگردید و مسیر را به طرف کشکویه ادامه دهید. در آنجا به راه اصلی کرمان می‌رسید و باید به سمت راست بروید و ابتدا رفسنجان را می‌بینید. مجموعه حاج آقا علی رفسنجان، یکی از بزرگ‌ترین مجموعه‌های خشتی ایران است که حدود هفت هزار متر مربع

سیرجان تا میمند: سیرجان در

راهنمای سفر از بندرعباس تا کرمان (بخش دوم)
درنگی در دیار کریمان

اقلیم کویری استان کرمان واقع شده و تماشای مناظر کویر نمکش خالی از لطف نیست. جاده سیرجان به شهر بابک را که در پیش بگیریم، این مناظر زیبا را به ویژه در سمت چپ‌تان خواهید دید. همچنین حدود ۲۰ کیلومتر مانده به شهر بابک و در واقع بعد از خروجی خاتون‌آباد، دریاچه نمک مخر که در سمت راست جاده دیده می‌شود. پنج کیلومتر مانده به شهر بابک وارد جاده سمت راستان شوید که به طرف میمند و کشکویه می‌رود. ۲۰ کیلومتر که در آن جاده رانندید، خروجی میمند را در سمت چپ‌تان خواهید دید. روستای باستانی میمند شهرتش را همانند سایر روستاهای صخره‌ای و دست‌کند، مدیون معماری متفاوتش است. روستای میمند دستاوردی کم‌نظیر از نبوغ بشر در گذشته‌های دور است که با حداقل امکانات طبیعی، محلی برای اقامت ساکنانش فراهم کرده است.

این روستا به دلیل آنکه در درون زمین کنده شده در مقابل گرما و سرما و عوامل جوی مختلف مقاومت زیادی داشته و پس از سال‌ها تقریباً سالم باقی مانده است. در این روستا دیدنی کم نیست. علاوه بر کوچه‌ها و خانه‌های عادی، به حمام و مسجد قدیمی این روستا هم سرسبز کنید. همچنین از روستای‌های می‌توانید ادویه و لباس محلی و سبزی‌های کوهی بخردید. شب را هم می‌توانید در خانه‌های سنگی میمند بخواهید.

رفسنجان: از میمند به جاده برگردید و مسیر را به طرف کشکویه ادامه دهید. در آنجا به راه اصلی کرمان می‌رسید و باید به سمت راست بروید و ابتدا رفسنجان را می‌بینید. مجموعه حاج آقا علی رفسنجان، یکی از بزرگ‌ترین مجموعه‌های خشتی ایران است که حدود هفت هزار متر مربع

سیرجان تا میمند: سیرجان در

بگاه دهدار، راهنمای گردشگری

باغ سنگی بلور: یکی از شاهکارهای هنری ایران معاصر، در روستای بلور سیرجان قرار دارد که اگر فرصت دارید توصیه می‌کنیم به سرافش بروید. باغ سنگی سیرجان، درختانی خشک شده دارد که توسط باغبانان درویش خان، سنگ‌هایی کوچک و بزرگ با ابزار آلات فلزی به شاخه‌هایشان آویزان شده و احتمالاً باید آن را نمونه‌ای از هنر مدرن به‌شمارش آورد. آویزان کردن هر سنگ و احداث هر یک از درختان که طی سال‌های طولانی انجام شده است.

سال ۱۳۴۰ طرح اصلاحات ارضی به اجرا آمد و بسیاری از زمین‌داران بزرگ از جمله درویش خان زمین‌های خود را از دست دادند. درختان باغ کم‌کم خشکیدند و اوانمی توانست کاری برای درختان باغش انجام دهد. وقتی دیگر سرسبزی و زیبایی باغ از دست رفت، او شروع به اقدام عجیبی کرد. در زمینش تنه خشکیده درختان را می‌کاشت و بعد از آن شروع به آویزان کردن سنگ از آن‌ها کرد. او به قدری این کار را ادامه داد که در نهایت باغی سنگی به وسعت ۱۰۰۰ متر با ۱۸۰ درخت ساخت. شاید این درختان سرسبزی و زیبایی نداشتند ولی حالا درویش خان باغ و درختانی داشت که کسی نمی‌توانست آن‌ها را از او بگیرد و هیچ‌گاه نیز خشک نمی‌شد.

برای دیدن باغ سنگی باید جاده سیرجان به بافت را در پیش بگیرید و حدود ۳۵ کیلومتر برانید تا به بلور برسید و البته باید ۱۰ کیلومتر دیگر هم ادامه دهید تا بلوبلی شمار این باغ در سمت چپ جاده هدایت کند. بلور در خلاف سیرجان، سردسیر است.

